

Fetišismus

- MKN-10: **Fetišismus** F65 (<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F65>)

Podle MKN-10 je fetišem „**neživý předmět**“, který je důležitým **zdrojem sexuální stimulace**, nebo je nezbytný pro dosažení uspokojivé sexuální odpovědi.

Při této sexuální deviaci je erotický zájem subjektu zaměřen pouze na určitý **symbol sexuálního partnera**. Na určitou část těla a její specifickou kvalitu, na součást oděvu (prádlo, boty). Jindy je fetiš zcela bez vztahu k případnému erotickému objektu (kožešiny, guma atd.). Mezi fetišistické fixace je třeba zařadit také ty případy pohlavních styků se **zvířaty**, kdy mají zvířata pro devianta specifickou erotickou hodnotu. Vzácně se pozoruje fetišistická fixace na věci nevábivé. Kupříkladu na stoličky, moč, páchnoucí odpadky (**exkrementofilie**, **urofilie**, **mysofilie**). K raritním případům patří fetišistická fixace na oheň (**pyrofilie**) a na mrtvá těla (**nekrofilie**).

Také základem mnoha **sexuálních závislostí** je fetišistická fixace. Na příklad na prostituční sex, na pornografické časopisy, videoprogramy, erotické telefonování a podobně.

Zdá se, že jen zcela nepatrný počet fetišistů má se svou deviací problémy. Většinou má tato deviace povahu jakési **neškodné** libůstky a zvláštnosti. U mladých mužů je někdy zájem o fetiš velmi naléhavý. Mohou se pak dopustit krádeží prádla a jiných předmětů. Také ostatní fetišistické fixace mohou vést ke **konfliktu se zákonem**. Například když koprofil vyzývá náhodně kontaktované dívky, aby mu poskytly vzorek stolice. Nebo když pyrofil místo neškodného pálení svíčky, petrolejky nebo "čarodějnic" přistoupí k sériovému zakládání požárů stohů a budov. Podobně i zoofilní praktiky nemusí být pro napadené zvíře bez následků.

Prvky fetišismu nesou rovněž různé „sexuální závislosti“. V praxi se setkáváme zejména s muži, závislými na různých erotických audio či audiovizuálních programech. Takoví jedinci kompulzivně konzumují erotické telefonní linky, pornografii knižní, časopiseckou i internetovou. Známe i muže, závislé na prostitučním sexu. Někdy je taková závislost pudů utrácet značné sumy za takové „koníčky“ a dokáží si tím komplikovat život.

Transvestitismus má svou fetišistickou podobu. Hovoříme pak o **fetišistickém transvestitismu** (MKN-10: F65.1). Tito muži se ve značném erotickém vzrušení oblékají do ženského prádla a šatů. Ukájejí se při tom různými autoerotickými praktikami. Tato deviace jen nepřímou souvisí s transsexualitou. Typický fetišistický transvestita má většinou heterosexuální orientaci a nepomýšlí na změnu svého pohlaví.

Fetišismus má silnou **kompulzivní** složku. Protože nebývá vždy dobře kontrolován racionálními mechanismy, v případech vysoce naléhavých fetišistických činů (sexuální závislosti, krádeže prádla a jiných fetišů, koprofilie, transvestitismus) je někdy třeba sáhnout k účinnému útlumu sexuální aktivity medikamenty. Důraz je ovšem kladen na psychoterapii s cílem naučit pacienta náhradním sexuálními praktikám.

Odkazy

Související články

- Homosexualita
- Sexuální delikvence

Zdroj

Autor: **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.** (*přednosta Sexuologického ústavu 1. LF a VFN* (<http://sex.lf1.cuni.cz/>))